

ПРАВИЛА БІРЖОВОЇ ТОРГІВЛІ НА ТОВАРНО-СИРОВИННОЇ БІРЖІ «СУМСЬКА РЕСУРСНА БІРЖА»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.

1.1. Правила біржової торгівлі на товарно-сировинній біржі «Сумська ресурсна біржа» (надалі - Правила) є основним документом, що регулює порядок здійснення біржових операцій, по товарах, які допущені до обігу на біржі, реєстрацію і оформлення угод, розгляд біржових спорів.

1.2. Правила розроблені та затверджені згідно Закону "Про товарну біржу", Статуту товарно-сировинної біржі «Сумська ресурсна біржа» (надалі - Біржа).

2. БІРЖОВІ ТОРГИ ТА ЇХ УЧАСНИКИ.

2.1. Біржовими вважаються торги, що проводяться приватно і гласно в торгово-операційних залах (по товарних секціях) Біржи, в порядку, передбаченому даними Правилами.

2.2. Торги проводяться у визначені рішенням біржового комітету дні.

2.3. В біржових торгах приймають участь:

а) брокери - довірені особи брокерських фірм - членів Біржи, повноваження яких підтверджено дорученням або договором оренди, зареєстрованим на Біржі;

б) члени-орендарі, які набули членство на підставі договору оренди біржового (брокерського) місця, укладеного з постійним членом Біржи;

в) старший маклер - головний спеціаліст Біржи, що організує роботу маклерів та контролює правильність виконання ними своїх обов'язків, а також дотримання учасниками торгов цих Правил;

г) маклери - спеціалісти Біржи, що ведуть торги в товарних секціях, реєструють усну згоду брокерів та членів-орендарів на укладення угод;

д) помічники брокерів і маклерів - персонал членів Біржи та самої Біржи відповідно, що має право знаходитись в торгово-операційному залі, але не має повноважень на здійснення біржових угод;

е) ліцитатор - спеціаліст Біржи, що веде торги та реєструє усну згоду учасників на укладення угод.

2.4. Крім учасників біржових торгов в залі мають право бути присутніми:

а) Голова та члени Біржового комітету Біржи;

б) особи, присутність яких в торгово-операційних залах Біржі дозволена адміністрацією.

2.5. Жодна посадова особа Біржи, учасники торгов і присутні не мають права використовувати час торгов для вирішення питань чи оголошення інформації, що не стосується даних торгов.

2.6. Дні та час початку біржових торгів визначаються Біржовим комітетом. В разі зміни часу чи дня проведення торгів учасники повідомляються окремо.

3. БІРЖОВІ ПОСЕРЕДНИКИ.

3.1. Біржова торгівля на Біржі здійснюється шляхом проведення біржових операцій членами Біржи (постійними і непостійними), які є єдиними посередниками на Біржі.

3.2. Члени Біржи, акредитовані на Біржі, єдино повноважні здійснювати передачу та виконання заявок на купівлю - продаж або обмін товарів, які виставлені на торги.

3.3. Біржові операції здійснюються:

а) за замовленням клієнта, від свого імені та за власний рахунок, або від свого імені та за рахунок клієнта (брокерська діяльність).

б) від свого імені та за власний рахунок для власних потреб, чи з метою подальшого перепродажу (дилерська діяльність).

3.4. Член Біржи, статутом якого не передбачена посередницька (брокерська) діяльність, має право займатися виключно дилерською діяльністю з реальним товаром.

3.5. На Біржі забороняється купівля-продаж товарів однією особою, безпосередньо, або через підставних осіб з метою впливу на динаміку цін.

3.6. Порядок акредитації на Біржі членів Біржи, реєстрація брокерських фірм та допуск брокерів та їх помічників до виконання біржових операцій, права та обов'язки членів Біржи та довірених осіб - брокерів визначаються Статутом Біржи, «Положенням про брокерські фірми та брокерів, акредитованих на товарно-сировинної біржі «Сумська ресурсна біржа», «Положенням про брокерські місця та реєстрацію власників брокерських місць (брокерських фірм) на товарно-сировинної біржі «Сумська ресурсна біржа» та цими Правилами.

3.7. Кількість брокерів та їх помічників акредитованого члена (брокерської фірми) Біржи визначається "Положенням про брокерські фірми та брокерів, акредитованих на товарно-сировинної біржі «Сумська ресурсна біржа» та договором з Біржею.

3.8. За реєстрацію кожного укладеного біржового контракту, член Біржи забезпечує надходження на рахунок Біржи коштів, визначених у відповідності з діючими тарифами на послуги Біржи, затвердженими Біржовим комітетом.

4. БІРЖОВІ ОПЕРАЦІЇ ТА БІРЖОВІ УГОДИ.

4.1. Біржовою операцією визнається угода, яка укладена в торгово-операційних залах (товарних секціях) Біржи і відповідає сукупності зазначених нижче умов:

а) якщо вона являє собою купівлю-продаж, поставку та обмін товарів, допущених до обігу на товарній Біржі;

б) якщо її учасниками є члени Біржи;

в) якщо вона подана до реєстрації та зареєстрована на Біржі не пізніше наступного за здійсненням угоди дня.

4.2. Угоди, зареєстровані на Біржі, не підлягають нотаріальному посвідченню.

4.3. Під час біржових торгів можуть бути укладені угоди, що пов'язані з:

а) негайною (від 1 до 30 днів) взаємною передачею прав та обов'язків по відношенню до реального товару (спотовий біржовий контракт);

б) відстроченою (від 30 до 360 днів) взаємною передачею прав та обов'язків щодо реального товару (форвардний біржовий контракт).

4.4. Біржові угоди вважаються укладеними з моменту їх реєстрації на біржі. Реєстрація проводиться не пізніше наступного дня після здійснення угоди.

4.5. Зміст біржової угоди, за виключенням найменування товару, кількості, ціни, місцезнаходження та строку виконання, є комерційною таємницею і не підлягає розголошенню.

5. ТОВАРИ, ЩО ДОПУСКАЮТЬСЯ ДО ТОРГІВ.

5.1. Біржові операції на Біржі здійснюються з товарами, що допускаються до обігу на Біржі, згідно з Переліком, затвердженим Біржовим комітетом. До такого товару належать:

- а) лісоматеріали;
- б) транспортні засоби;
- в) природні ресурси, видобуток яких не підлягає ліцензуванню;
- г) нерухомість;
- д) сільгосппродукція;
- е) інша продукція, реалізація якої через Біржу не заборонена чинним законодавством.

5.2. Кількість груп товарів і товарних секцій, перелік товарів на кожній з них визначається Біржовим комітетом.

5.3. Перелік і порядок допуску товарів до біржових торгів, а також експертиза товарів може визначатись окремими рішеннями Біржового комітету.

6. ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ БІРЖОВИХ ЦІН ТА ЇХ ОПРИЛЮДНЕННЯ.

6.1. Ціни на купівлю-продаж товарів, що виставляються на Біржі, формуються на підставі попиту і пропозиції, шляхом прилюдної і гласної торгівлі в торгово-операційному залі Біржі.

6.2. На Біржі використовуються такі поняття цін: ціна продавця (пропозиції), ціна покупця (попиту), ціна біржової угоди.

6.3. Ціною продавця на "біржовий" товар є ціна, що вказана учасником біржових торгів у заявлі на продаж або оголошена під час торгів з метою стимуляції продажу.

6.4. Ціною покупця на "біржовий" товар є ціна, що вказана покупцем в заявлі на купівлю або оголошена безпосередньо під час торгів при обговоренні пропозиції продавця.

6.5. Ціною біржової угоди є ціна, за якою укладена угода на Біржі.

7. ПОРЯДОК ПІДГОТОВКИ ДО БІРЖОВИХ ТОРГІВ.

7.1. Заявки на продаж або купівлю реального товару передаються членами Біржі у письмовому вигляді або за допомогою програмного забезпечення Біржі при проведенні електронних торгів, в тому числі з використанням мережі Інтернет. Заявки на купівлю подаються не пізніше, як за одну годину до початку торгів аналогічно.

Член Біржи відповідає за своєчасну передачу поданих заявок на Біржу, у відділ біржових торгів.

7.2. Кожна заявка повинна містити зазначення операції (продаж, купівля або обмін), характеристику товару, стосовно якого укладається угода, кількість товару та іншу інформацію, яка необхідна для правильного виконання замовлення. Заявка оформлюється за встановленою формою.

У заявці обов'язково вказується термін дії. Заявка з обмеженим строком дії вважається недійсною по закінченню вказаного терміну, максимальний термін дії заявки - шість календарних місяців. Продовження терміну дії чи зняття заявки членом Біржи проводиться в письмовій формі.

7.3. Член Біржи несе відповіальність перед своїми клієнтами за умови виконання їх заявок на Біржі.

7.4. Члену Біржи забороняється взаємокомпенсувати замовлення своїх клієнтів як у себе, так і з іншими членами Біржи.

7.5. При неповному наданні інформації заявка до роботи не приймається, про що повідомляється члену Біржи.

7.6. Заявки, не надані у встановлений строк, не заносяться до біржового бюллетеню.

7.7. Член Біржи може зняти заявку на продаж, а також змінити вказану в заявці інформацію не пізніше, як за одну добу до початку торгів. При знятті заявки на продаж в день торгів, на члена Біржи накладається штраф в розмірі і порядку, визначеному «Положенням про майнову відповіальність членів товарно-сировинної біржі «Сумська ресурсна біржа».

7.8. Одночасно із заявкою член Біржи зобов'язаний надати документи, перелік яких встановлюється Біржею.

Біржа має право вимагати від покупця документи, що підтверджують наявність на його рахунку в банку необхідних коштів чи гарантію оплати від банку.

7.9. На підставі заявок формуються бюллетені продажу і купівлі на біржові торги. Позиції біржового бюллетеня є підставою для оголошення інформації для спеціаліста, що веде торги.

7.10. Кожен член Біржи має право отримати біржовий бюллетень, в якому зазначені найменування товарів, їх кількість, ціна, місцезнаходження, базис поставки та умови оплати.

7.11. Член Біржи, що виявив в бюллетені відхилення від наданої ним інформації, повинен до початку торгів сповістити про це старшого маклера, що обслуговує дану товарну секцію, та відділ біржових операцій Біржи.

7.12. Бюллетень за форвардними пропозиціями формується аналогічно бюллетеню по спотовому продажу та додатково розподіляється за строком виконання.

7.13. Реєстрація і допуск в торгово-операційний зал членів Біржи та осіб, зазначених в п. 2.4. Правил, починається за одну годину і закінчується за 10 хвилин до початку біржових торгів.

8. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ БІРЖОВИХ ТОРГІВ.

8.1. Біржова торгівля організовується на основі публічного гласного торгу, по принципу: останній, хто ствердно відповів на пропозицію (запропонував найвищу ціну) вважається стороною угоди.

8.2. Торги реальним товаром («СПОТ», «СПОТ») проводяться за таким регламентом:

8.2.1. Спеціаліст Біржі, що веде торги (ліцитатор), інформує учасників про зміни, які внесені до бюллетеня та оголошує початок біржового торгу, після чого називає номер позиції згідно з бюллетенем продажу даного біржового дня.

8.2.2. Член Біржі (продавець) піднімає реєстраційний номер, що підтверджує його присутність в залі.

При відсутності члена Біржі (продавця) позиція, яку він заявив, знімається з торгов, і до члена Біржі (продавця) застосовується санкції згідно з "Положенням про майнову відповідальність члена товарно-сировинної біржі «Сумська ресурсна біржа».

8.2.3. Член Біржі (покупець) сповіщає про готовність купити товар по цій позиції бюллетеня за оголошеною ціною підняттям реєстраційного номера.

8.2.4. Під час обговорення ціни товару продавець може знижувати, а покупці - підвищувати її.

Після кожної зміни пропозиції спеціаліст Біржі починає трикратне повторення нової запропонованої ціни, називаючи при цьому реєстраційний номер члена Біржі (покупця): № - ціна раз, № - ціна два, № - ціна три.

8.2.5. Фраза "№ - ціна три" є закінченням обговорення ціни.

8.2.6. Якщо покупців виявиться більше одного, між членами Біржі проводиться конкурентний торг "на підвищення". Член Біржі (покупець), який запропонував найвищу ціну, вважається стороною угоди.

8.2.7. Якщо покупців на оголошенню позицію за стартовими умовами не виявлено, член Біржі (продавець) може запропонувати зниження ціни. При виявленні покупця спеціаліст фіксує ціну продажу і оголошує продаж позиції (позиція №__ по ціні __ продана учаснику під №__).

Якщо після запропонованого зниження ціни покупця не виявиться, продаж позиції, за згодою члена Біржі (продавця) переноситься на наступну сесію, чи проводиться після перерви в сесії.

8.2.8. У випадку, коли під час зниження ціни виявиться більше одного покупця, між ними проводиться конкурентний торг на підвищення ціни за процедурою згідно з пп. 8.2.3.-8.2.6. Правил.

8.2.9. При відсутності попиту на позицію, член Біржі (покупець) може запропонувати члену Біржі (продавцю) змінити умови продажу. Якщо член Біржі (продавець) згоден, угода укладається на запропонованих умовах.

Право вибору сторони угоди між членом Біржі (покупцем), який згоден на купівлю позиції згідно заявки, і членом Біржі (покупцем), що запропонував більш високу ціну, але лише на частину замовленої партії, має член Біржі (продавець).

Якщо під час Біржової сесії є підстави вважати, що Учасники торгов зловживають Правом з метою отримання результату, що протирічє принципам вільної конкуренції та ринкових відносин (немотивоване підвищення ціни позиції, змова між учасниками для отримання переваг у відношенні до інших учасників тощо), уповноважена особа Біржі може прийняти рішення про зняття позиції з продажу. В цьому випадку складається відповідний Протокол зняття позиції, що підписується Уповноваженою особою Біржі та ліцитатором.

8.2.10. Члени Біржі, що уклали угоду, підписують Картку угоди (тікет), в якій зазначені дані торгов, позиція бюллетеня, кількість, ціна (початкова і кінцева), реєстраційні номери члена Біржі (продавця) і члена Біржі (покупця).

Не підписання Картки угоди (тікета) членами Біржі, що уклали угоду, є

порушенням даних Правил, за що до них застосовуються санкції в порядку та у розмірі, встановлених "Положенням про майнову відповідальність Члена товарно-сировинної біржи «Сумська ресурсна біржа».

8.2.11. Після оголошення всіх позицій бюллетеня на продаж, спеціаліст надає можливість членам Біржи для заяв і пропозицій, що мають відношення до змісту торгів або їх процедури.

8.3. Торги реальним товаром з відстроченою поставкою ("форвард") проводяться за регламентом, передбаченим в п. 8.2.

8.4. Спеціаліст Біржи після оголошення всіх позицій бюллетеня при необхідності може зробити офіційні повідомлення Біржи. Про закінчення торгів члени Біржи сповіщаються спеціалістом.

8.5. За результатами торгів Біржа видає підсумковий бюллетень та оприлюднює його на інформаційному стенді.

8.6. Учасники біржових торгів, що уклали угоди, запрошується для оформлення угод у відділ біржових операцій.

8.7. Біржова угода вважається укладеною з моменту її реєстрації на Біржі.

8.8. Біржові торги у формі спеціальних електронних торгів можуть проводитися за допомогою програмного забезпечення, що використується Біржею за рішенням Біржового комітету. Учасники до таких торгів допускаються після навчання, що організовується Біржею. Порядок організації електронних торгів визначається Біржевим комітетом та Дирекцією Біржи.

9. ПОРЯДОК РЕЄСТРАЦІЇ ТА ОФОРМЛЕННЯ УГОД.

9.1. Угода, укладена на біржових торгах, повинна бути зареєстрована і оформленна як біржовий контракт (договір купівлі-продажу, поставки або обміну) - далі Контракт, форма та зміст якого затверджуються Біржею.

9.2. Дані підписаної членами Біржі Картки угоди (тікету) та спеціалістом Біржі зіставляються з даними реєстрації про члена Біржи (покупця), члена Біржи (продавця), кількість товару та ціну укладених угод. У випадку розбіжності даних Картки угоди (тікету) з даними реєстрації, рішення про умови угоди приймає спеціаліст Біржи, що вів торги (ліцитатор).

9.3. Члени Біржи, що здійснили угоду, зобов'язані підписати в день торгів Протокол проведення біржових торгів (аукціону) - далі Протокол, та не пізніше наступного робочого дня підписати Контракт. При підписанні Контракту члени Біржі зобов'язані надати відповідні договори (договори-доручення), якщо вони діяли в інтересах третіх осіб. Відмова від підписання членом Біржи Контракту у встановлений Біржею термін визначається, як відмова від оформлення угоди. До члена Біржи, що відмовився від оформлення угоди, застосовуються санкції у відповідності з "Положенням про майнову та немайнову відповідальність Члена Біржі".

9.4. Контракту присвоюється реєстраційний номер, який відповідає номеру в Журналі реєстрації контрактів Біржи (Журнал).

9.5. Контракт підписується членами і уповноваженими особами Біржі та засвідчується печаткою Біржі. Протокол та Контракт оформляються в трьох примірниках: по одному для кожної із сторін угоди і один - для архівного зберігання на Біржі. За поданням сторін Біржа може видати завірені копії Контрактів. За рішенням Біржового комітету допускається існування електронної форми контракту за умовою забезпечення його унікальності. Дирекція Біржи має

право на застосування технічних можливостей по забезпеченню унікальності на свій розсуд.

9.6. При укладенні Контракту примірники покупця, продавця і Біржи гасяться уповноваженою особою Біржи штампом "примірник Покупця", "примірник Продавця", "примірник Біржі" відповідно.

Підставою для митного оформлення експорту сільськогосподарської продукції є тільки примірник зі штампом "примірник Покупця".

9.7. У разі укладення угоди на сільськогосподарську продукцію, призначену для подальшого експорту, до Контракту, затвердженого Біржею, додається посвідчення про реєстрацію біржової угоди (контракту) про експорт продукції, що також затверджується Біржею.

9.8. Інформація по оформлені Контрактах заноситься в Журнал, що прошнуркований і опечатаний Біржею. Всі торгові угоди заносяться в Журнал уповноваженою особою Біржи чітко, без помарок і підчисток. У разі, коли допущена помилка, вона закреслюється так, щоб її можна було прочитати, а новий запис робиться вгорі, над рядком. В кінці запису всі виправлення оговорюються. Допускається ведення такого журналу в електронному вигляді із застосуванням гарантій безпеки щодо збереження інформації.

Оскільки біржові угоди складають комерційну таємницю, уповноважена особа Біржи може надавати виписки з Журналу лише тому клієнту, який брав участь в даних угодах.

В разі вимоги суду, Дирекція Біржи зобов'язана надати йому Журнал або виписку по даній справі з підписом уповноваженої особи і печаткою Біржи.

9.9. По закінченні біржового року Журнал належним чином опечатується і здається в архів Біржи.

9.10. За реєстрацію укладеної угоди Біржа встановлює реєстраційний збір, який сплачують обидві сторони або одна із них з урахуванням всіх податків, що встановлені на території України.

9.11. В разі необхідності, Біржа самостійно визначає сторону або сторони, що сплачують державне мито за реєстрацію угоди, згідно з Декретом Кабінету Міністрів України "Про державне мито".

9.12. Сторони одержують Контракт після проведення розрахунків з Біржею. Термін та сума цих розрахунків зазначається в Протоколі.

9.13. Біржа не відповідає за невиконання чи неналежне виконання сторонами своїх обов'язків по відношенню один до одного згідно з Контрактом.

9.14. Біржа використовується як механізм гарантування угод шляхом визнання її Участниками та Членами юрисдикції Біржового арбітражу, уніфікації та стандартизації Біржових контрактів на всі види продукції.

10. РОЗРАХУНКИ ТА ГАРАНТІЙ ВИКОНАННЯ БІРЖОВИХ УГОД.

10.1. Розрахунки сторін по укладеним біржовим угодам здійснюються в розрахунковому центрі Біржи після здійснення угод.

10.1.1. Після підписання Контракту членом Біржи (продавцем) і членом Біржи (покупцем), ними сплачується на рахунок Біржи реєстраційний збір та, в разі необхідності, державне мито на умовах, зазначених в Протоколі.

10.1.2. Біржа, отримавши підтвердження розрахункового центру про надходження вказаних вище коштів, затверджує Контракт (його електронний

аналог) та видає (розсилає електронною поштою) по одному його примірнику члену Біржі (продавцю) та члену Біржі (покупцю).

10.1.3. Член Біржі (покупець) в термін, зазначений у Контракті, перераховує на рахунок Біржі суму угоди в повному обсязі, якщо інше не передбачено Протоколом та Контрактом.

10.1.4. Біржа, отримавши підтвердження розрахункового центру про надходження необхідної суми, письмово протягом 2-х днів сповіщає члена Біржі (продавця) про наявність на рахунку Біржі коштів по оплаті Контракту, перерахованих членом Біржі (покупцем).

10.1.5. Член Біржі (продавець), отримавши повідомлення Біржі про надходження вказаних коштів в термін і на умовах, зазначених у Контракті, здійснює поставку (передачу) товару, що засвідчується актом прийому-передачі (товарно-транспортною накладною) та ін.

10.1.6. Член Біржі (продавець) надає Біржі оригінал документа, що підтверджує факт поставки (передачі) товару покупцю.

10.1.7. Біржа на підставі зазначеного документа дає розпорядження розрахунковому центру протягом 2-х банківських днів перерахувати суму угоди продавцю.

10.1.8. У випадку письмової згоди покупця на попередню оплату, Біржа протягом 2-х банківських днів після одержання згоди або надходження коштів від покупця перераховує суму угоди продавцю.

10.1.9. У разі укладення угоди на продукцію, що підлягає подальшому експорту, біржовий контракт видається сторонам угоди після надходження коштів по оплаті послуг Біржі на її рахунок.

10.2. У випадку визнання укладеної біржової угоди розірваною, грошові кошти, що призначалися для сплати по Контракту, повертаються Біржею протягом 2-х банківських днів, наступних за днем визнання угоди розірваною, покупцю.

11. РОЗІРВАННЯ УГОД ТА ВИЗНАННЯ ЇХ НЕДІЙСНИЙМИ. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПОРІВ.

11.1. Розірвання біржових угод не допускається, крім випадків, що передбачені чинним законодавством України та цими Правилами.

11.2. Угода, що зареєстрована на Біржі, визнається розірваною в таких випадках:

- а) за рішенням Біржового арбітражу;
- б) за рішенням судових органів;
- в) за погодженням сторін;

г) у випадку невиконання умов Контракту однією із сторін біржової угоди при умові надходження на Біржу письмової заяви про розірвання контракту від потерпілої сторони;

д) у випадку настання форс-мажорних обставин, що заважають виконанню контракту сторонами.

11.3. У випадку розірвання Контракту сторони зобов'язані сповістити про це Біржу не пізніше 2-х днів з дня його розірвання.

11.4. У випадку розірвання угоди реєстраційний збір та державне мито поверненню не підлягають.

11.5. Розгляд претензій по невиконанню або частковому виконанню Контракту регулюється згідно з його умовами, діючим законодавством та «Положенням про Біржовий арбітраж товарно-сировинної біржи «Сумська ресурсна біржа».

11.6. При частковому або повному невиконанні угод покупцем з негайним виконанням на протязі встановленого строку, продавець по закінченню цього строку має право відмовитися від Контракту, про що він повинен письмово сповістити Біржу. З моменту надходження вказаної заяви угода вважається розірваною.

11.7. Якщо очікуваний до прибуття товар не надійшов в зазначений строк, покупець вправі відмовитись від Контракту. Продавець сплачує покупцю штраф (якщо це передбачено Контрактом).

11.8. У разі невиконання умов Контракту однією із сторін протилежна сторона має право в односторонньому порядку відмовитися від його виконання (повністю або частково).

11.9. У всіх спорах сторони мають право встановлювати невідповідність Контракту доставленого товару згідно з чинним законодавством і передавати справу в Біржовий арбітраж чи суд.

11.10. У випадку несплати сторонами (однією із сторін) біржової угоди реєстраційного збору Біржи, рішенням Біржового комітету, біржова угода (Контракт) визнається недійсною. До винної сторони (сторін) застосовуються санкції, передбачені "Положенням про майнову та немайнову відповідальність учасників біржової торгівлі та учасників товарно-сировинної біржи «Сумська ресурсна біржа».

12. АУКЦІОННІ ТОРГИ.

12.1. Аукціонними торгами вважається операція, що проводиться на конкурентних засадах в торгово-операційному залі Біржи. Основою аукціонних торгів є інформація про об'єкт продажу, оголошена ліцитатором.

12.2. Аукціонні торги можуть бути закритими та відкритими.

12.3. В аукціонних торгах приймають участь:

а) офіційно зареєстровані учасники аукціону - фізичні та юридичні особи;

б) ліцитатор - спеціаліст Біржи, що веде торги та реєструє усну згоду учасників на укладення угод;

в) помічники ліцитатора з числа співробітників Біржи;

г) відповідальний представник Біржи, що спостерігає за ходом торгів і контролює дотримання учасниками та ліцитатором встановлених правил їх проведення.

12.4. На закритих аукціонних торгах Біржи мають право бути присутніми:

а) Голова та члени Біржового комітету;

б) члени Біржового арбітражу, комісій і служб Біржи;

в) особи, присутність яких в операційному залі дозволена Дирекцією Біржи та Головою Біржового комітету.

12.5. На аукціонних торгах можуть бути присутні особи, які сплатили збір за участь в аукціоні. Вартість збору за участь в аукціоні визначається Дирекцією Біржи.

12.6. В аукціонних торгах Біржи з продажу "біржових"("брокерських") місць та права оренди "біржових" ("брокерських") місць мають право приймати участь особи (представники юридичних осіб), які подали на Біржу відповідно заявку на купівлю "біржового"("брокерського") місця або права оренди "біржового" ("брокерського") місця.

12.7. Жодна посадова особа Біржи, учасники торгов і присутні не мають права використовувати час торгов для вирішення питань чи оголошення інформації, що не стосується даних аукціонних торгов.

12.8. Місця в торгово-операційному залі для учасників і відвідувачів торгов визначає Дирекція Біржі.

12.9. Кожний офіційно зареєстрований учасник аукціонних торгов отримує реєстраційний номер і перепустку до торгово-операційного залу.

Дирекція Біржі встановлює форму перепусток, забезпечує здійснення пропускного режиму та ідентифікацію учасників.

12.10. Час і місце проведення аукціонних торгов визначається Дирекцією Біржі.

12.11. Біржа на підставі поданих заявок на продаж майна на аукціонних торгах складає інформаційний бюлєтень, в якому зазначається найменування майна, його характеристика, місцезнаходження, початкова ціна продажу, а також час і місце проведення аукціонних торгов.

12.12. За домовленістю з продавцем, що оформлюється відповідною угодою, Біржа організує рекламну кампанію майна, що виставляється на аукціонні торги.

12.13. Продавець разом із заявкою на продаж надає всі необхідні документи, перелік яких визначається Біржею.

12.14. Прийом заявок на купівлю майна, що виставляється на аукціонні торги Біржі, припиняється за 3 робочих дні до початку торгов (згідно пункту 7 статті 16 закону України "Про приватизацію невеликих державних підприємств").

12.15. Покупець, що подає заявку на купівлю, забезпечує свою заявку гарантійними зобов'язаннями. Гарантійні зобов'язання встановлюються у формі гарантійного внеску, який покупець перераховує на рахунок Біржі в розмірі не менш ніж 5% від початкової ціни майна (лоту).

Якщо Покупець має намір придбати майно (лот), на який він подає заявку, за ціною, що на 10% - 20,00% включно може перевищити початкову ціну, сума гарантійного внеску повинна складати не менш ніж 20% від початкової ціни майна (лоту). При можливому перевищенні початкової ціни на 20,01% - 50% включно сума гарантійного внеску повинна складати не менш ніж 50% від початкової вартості майна (лоту). При можливому перевищенні Покупцем початкової ціни на 50,01% і більше сума гарантійного внеску повинна складати 100% початкової вартості майна (лоту).

Неповне перерахування або відсутність гарантійного внеску є підставою для недопущення (зняття) Покупця до аукціонних торгов. Рішення про зняття Покупця з торгов під час аукціону на підставі вищенаведеної приймається уповноваженою особою Біржі виключно на підставі цих Правил.

Сума гарантійного внеску повертається Покупцю в разі повного виконання ним зобов'язань по Контракту. За згодою Покупця гарантійний внесок може бути перерахований Продавцю в рахунок оплати за зобов'язаннями, що виникли за результатами аукціонних торгов. Гарантійний внесок повертається учасникам торгов, які не стали переможцями, протягом 2 (двох) робочих днів з дня проведення торгов, якщо інше не передбачено чинним законодавством.

У випадку відмови від підписання протоколу проведення аукціонних торгов - далі Протокол, або укладення Контракту, сума гарантійного внеску покупцю не повертається.

12.16. Об'єкт продажу виставляється на аукціонні торги Біржи при наявності не менше двох заявок на купівлю, якщо інше не передбачено діючим законодавством.

12.17. Відомості про учасників аукціону заносяться до книги реєстрації (окрім для кожного об'єкта, який підлягає продажу). В разі проведення електронних торгов допускається ведення електронного реєстру учасників.

12.18. Реєстрація та доступ учасників аукціонних торгов до торгово-операційного залу починається за годину і припиняється з початком торгов. Після початку торгов будь-який доступ в торгово-операційний зал припиняється.

12.19. Під час проведення торгов від моменту їх початку і до завершення учасникам торгов та присутнім особам заборонено:

- залишати зайняті місця та спілкуватися між собою до оголошення ліцитатора про закінчення проведення торгов;
- використовувати час торгов для вирішення питань чи оголошення інформації, що не стосується даних торгов;
- будь-яким чином втрутатися в процес торгов (оголошувати пропозиції стосовно ціни чи послідовності розгляду позицій, розбивки позицій біржового бюллетеню на лоти або їх об'єднання тощо) крім дій, визначених гл. VIII цих Правил;
- підносити картки з номерами до моменту оголошення ліцитатором ціни за об'єкт продажу (лот);
- будь-яким чином втрутатися в процес торгов (підносити картки з номерами, оголошувати пропозиції стосовно ціни тощо), якщо ці дії здійснюють особи, які не заявлені в торгах по даній позиції біржового бюллетеню;
- будь-яке вільне переміщення осіб, присутніх в залі та інші дії, які заважають роботі ліцитатора, його помічників і учасників;
- здійснювати будь-які інші дії, що порушують порядок проведення торгов (аукціону), визначений в цих Правилах.

12.20. Аукціонні торги веде ліцитатор, який повідомляє про об'єкт і умови його продажу та називає реєстраційний номер продавця. Продавець підіймає картку з номером, що підтверджує його присутність в залі.

12.21. Початком торгов вважається момент оголошення початкової ціни продажу.

12.22. Аукціон може проводитись на підвищення або пониження ціни.

12.22.1. У разі проведення аукціону на підвищення ціни, учасники підіймають картку з номером, пропонуючи свою ціну. Переможцем такого аукціону є учасник, який запропонував найвищу ціну.

Крок аукціону визначають учасники, про що оголошує ліцитатор, якщо інше не передбачено законодавством.

Після кожної зміни пропозиції, ліцитатор починає триразове повторення нової запропонованої ціни, називаючи при цьому реєстраційний номер учасника-купця (№ ціна - раз, № ціна - два, № ціна - три).

Фраза "№ ціна - три" є закінченням обговорення ціни.

Торги по об'єкту закінчуються разом з ударом молотка і проголошенням ліцитатором слів "Продано учаснику під №".

В разі немотивованого росту ціни майна (лоту) чи при наявності підстав вважати зловживання правом з боку Покупця чи Покупців Біржа за узгодженням з Продавцем може зняти майно (лот) з торгів. Цей лот може бути виставлений на продаж після закінчення основної сесії на додатковій сесії. Рішення про додаткову сесію приймає уповноважена особа Біржи за узгодженням з Продавцем.

Якщо покупців на оголошений об'єкт за початковою ціною не виявлено, ліцитатор, за згодою продавця, може перейти до проведення аукціону на пониження ціни за порядком, наведеним в п.п. 12.22.2.

12.22.2. У разі проведення аукціону на пониження ціни, ліцитатор оголошує стартову ціну та починає її пониження зі згоди продавця. Переможцем такого аукціону є учасник, який перший погодився з ціною, запропонованою ліцитатором.

Торги по об'єкту закінчуються разом з ударом молотка і проголошенням ліцитатором слова "Продано учаснику під № ____".

Крок аукціону визначають учасники, про що оголошує ліцитатор, якщо інше не передбачено законодавством.

12.23. Ліцитатор має право:

- а) оголосити перерву у ході торгу по конкретному лоту;
- б) видалити з залу осіб з числа присутніх, які порушують порядок під час проведення аукціону, або чинять дії, заборонені Правилами.

12.24. Ліцитатор не має права:

- а) передоручати право ведення торгу своїм помічникам та іншим osobam;
- б) у ході торгу допускати цілеспрямовані дії в інтересах будь-якого з покупців;
- в) на власний розсуд, без погодження з продавцем, змінювати умови продажу.

12.25. Ліцитатор зобов'язаний:

- а) чітко дотримуватись даних Правил;
- б) на вимогу уповноваженого представника Біржи оголосити перерву в ході торгів, але не більше ніж на 10 хвилин.

12.26. У процесі аукціонних торгів ведеться Протокол, до якого заноситься назва об'єкта, початкова ціна продажу, пропозиції учасників торгів, відомості про учасників, результат торгів (ціни продажу і найменування переможця торгів).

12.27. Після оголошення покупця об'єкту, ліцитатор, продавець і покупець підписують Протокол.

12.28. Протокол є підставою для оформлення договору купівлі-продажу, який підписують сторони угоди (продавець та покупець) і уповноважена особа Біржи та засвідчується печаткою Біржи.

12.29. У випадку проведення аукціонних торгів з продажу права оренди чи у власність "біржового" ("брокерського") місця, Протокол є підставою для оформлення відповідного договору оренди чи договору купівлі-продажу, який підписується сторонами угоди. Зазначені угоди посвідчуються підписом уповноваженої особи та реєструються на Біржі.

12.30. За результатами аукціонних торгів, Біржа видає підсумковий бюлетень, та оприлюднює його на інформаційному стенді.

12.31. За реєстрацію укладеної угоди, Біржа встановлює реєстраційний збір, який сплачують обидві сторони або за домовленістю сторін одна із них, з урахуванням всіх податків, що встановлені на території України.

12.32. Біржа самостійно стягує зі сторін або сторони, державне мито за реєстрацію

угоди згідно з Декретом Кабінету Міністрів України "Про державне мито". Сторони одержують договір купівлі-продажу після проведення розрахунків з Біржею. Термін та суми цих розрахунків зазначаються у Протоколі.

12.33. Біржа не відповідає за невиконання сторонами своїх обов'язків по договору купівлі-продажу.

12.34. Порядок розірвання угод, укладених на аукціонних торгах Біржи і визнання їх недійсними, а також порядок розгляду спорів, що виникають при виконанні угод, регулюються розділом 11 даних Правил, "Положенням про Біржовий арбітраж" та чинним законодавством України.

12.35. В разі проведення на Біржі аукціонних торгів за допомогою програмного забезпечення та використання мережі Інтернет допускається удалений доступ Учасників торгів. Дирекція Біржи розробляє та забезпечує функціонування механізму ідентифікації Учасників, а також гарантії дотримання принципів торгів, вказаних в п.12.1. цих Правил.

13. ПРАВА ТО ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНІВ БІРЖИ, ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ УЧАСНИКІВ ТОРГІВ.

13.1. Поведінка членів Біржи, її працівників та учасників торгів повинна відповідати нормам гідності та ділової етики, які необхідні для ефективного проведення торгів та підтримання доброї репутації Біржи.

13.2. Учасники торгів мають право:

- ознайомлюватися з нормативними документами Біржи;
- отримувати біржові бюллетені з пропозиціями на конкретні торги;
- брати участь у біржових торгах;
- укладати біржові угоди;

одержувати від Біржи загальну інформацію, необхідну для укладання та виконання біржових угод.

13.3. Члени Біржи повинні:

- суворо дотримуватися вимог чинного законодавства України, цих Правил, та інших нормативних документів біржі;
- виконувати рішення Загальних зборів засновників Біржи, Біржового комітету, Дирекції, Біржового арбітражу та інших органів Біржи;
- беззаперечно і в повному обсязі виконувати рекомендації, зауваження та вказівки, що даються спеціалістами біржі та пов'язані з діями учасників торгів, які порушують процедуру проведення торгів, загрожують впорядкованій та належній роботі Біржи. Рішення спеціалістів Біржи є незаперечними і можуть бути оскаржені тільки після закінчення торгів;
- мати достатні фінансові ресурси для покриття зобов'язань своєї фірми;
- визначати при укладанні договорів з клієнтами умови, необхідні для укладання та оформлення угод на Біржі;
- оперативно забезпечувати клієнтів інформацією та вести від їх імені розрахунки за угодами;
- виконувати доручення клієнта найкращим чином.

13.4. Біржа встановлює для своїх членів заборону таких практичних дій:

- порушення діючого законодавства України, Правил та розпоряджень Біржи, що стосуються поведінки або комерційної діяльності членів, чи порушення будь-якої угоди, договору з Біржею;

- здійснювати будь-які узгоджені дії, що мають на меті або можуть привести до зміни фіксації поточних біржових цін;
- використовувати інсайдерську інформацію;
- шахрайство, безвідповідальна поведінка, несумісна з принципами справедливої торгівлі, та невиконання зобов'язань, особливо платіжних;
- здійснення фіктивних угод чи видача розпоряджень, доручень брокеру на купівлю або продаж, які при їх виконанні не передбачають зміни володіння власністю;
- неправдиві відомості, що надані при вступі у члени Біржи;
- нездатність чи відмова в наданні відповідних документів, в тому числі по укладених угодах, за вимогою Біржи, неявка брокера або члена Біржи за її викликом;
- спроби вимагання, визначення нереальних цін та комісійних винагород, торгівля всупереч розпорядженням та намірам клієнтів, маніпулювання цінами та спроби монополізації ринку через скупку товарів, видача неправдивої інформації про ринок, торгівля або передача товару від свого імені за рахунок клієнта без його дозволу, невиконання рішень рішення загальних зборів засновників Біржи, Біржового комітету, Дирекції, Біржового арбітражу та інших органів біржі;
- будь-які дії, що завдають шкоди інтересам чи благополуччю Біржи.

14. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ БІРЖОВОЇ ТОРГІВЛІ.

14.1. Члени Біржи та її працівники несуть відповідальність за будь-яке порушення цих Правил в порядку, що визначений посадовими інструкціями.

14.2. Члени Біржи - учасники біржової торгівлі, несуть майнову і немайнову відповідальність за невиконання цих Правил у відповідності з "Положенням про майнову та немайнову відповідальність учасників товарно-сировинної біржі «Сумська ресурсна біржа»" та Статутом Біржі.

14.3. За порушення цих Правил до учасників торгів можуть застосовуватись санкції у випадках:

- надання документів, що містять недостовірну інформацію;
- перешкоджання веденню торгів;
- неявки на торги учасника, що подав заявку;
- неоплати укладених біржових контрактів (договорів купівлі-продажу).

14.4. До учасників торгів можуть застосовуватись такі санкції:

- попередження про неналежну поведінку;
- випровадження із залу торгів з одночасним зняттям заяви з торгів;
- позбавлення права участі в торгах протягом певного часу;
- відмова в реєстрації на дані торги;
- штраф;
- призупинення або позбавлення членства на Біржі;
- заборона участі в аукціонних торгах в якості Покупця.

14.5. Перелік наведений в п.п. 14.3., 14.4. може бути змінено або доповнено рішенням керівних органів Біржі.

15. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

15.1. Ці Правила є нормативним документом Біржи, набирають чинності з дня їх затвердження загальними зборами засновників Біржі та є обов'язковими до виконання всіма учасниками біржових торгів, посадовими особами та іншими працівниками Біржі.

15.2. Правила встановлюються на невизначений строк, зміни та доповнення до цих Правил вносяться виключно в письмовій формі і набувають юридичної сили з дня їх затвердження загальними зборами членів (засновників) Біржі.

15.3. Спори, що виникають в процесі виконання цих Правил, вирішуються залежно від компетенції - Дирекцією, Біржовим арбітражем, Біржовим комітетом, загальними зборами членів (засновників) Біржі.

15.4. За рішенням уповноважених осіб Біржі під час біржової (аукціонної) сесії або аукціону може проводитися відеозйомка. Акредитувчись на Біржі в будь-якій якості, Учасник Торгів дає згоду на використання цих матеріалів для будь-яких цілей, що поліпшують роботу органів Біржі чи допомагають встановити істину при вирішенні спорних питань.

